

ปัญหาทุกภัยครั้งใหญ่ที่เกิดขึ้นในปีที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีนวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทั้งที่หาเพื่อช่วยเหลือ และเพื่อการป้องกัน ซึ่งทั้งหลายเหล่านั้นล้วนแสดงให้เห็นถึงศักยภาพของคนไทย ที่มีไอเดียโดดเด่นไม่แพ้ชาติใดในโลก

หนึ่งในสิ่งประดิษฐ์ที่ติดอันดับความน่าสนใจ เห็นจะเป็น **เปิดน้อยเตือนภัย** หรือที่รู้จักกันในนาม **Flood Duck** ที่เป็นผลผลิตจากความคึกคักของอาจารย์และนักศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ซึ่งพวกเขาทุ่มเงินสร้างสรรค์ประดิษฐ์กรรมชิ้นนี้ขึ้นเพื่อแจกจ่ายแก่สาธารณชนโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย

อ.อุทิศ สุขสวัสดิ์ อาจารย์สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ผู้ร่วมก่อตั้งและหัวหน้าโครงการเปิดน้อยเตือนภัย เล่าถึงจุดเริ่มต้นของความคิดว่ากันว่า เหตุเกิดในห้องน้ำ

“ไอเดียนี้เกิดขึ้นในห้องน้ำ มีกะละมังอาบน้ำของลูกผม ซึ่งมีเปิดแบบที่ลอยอยู่ทุกวัน เราก็คิดว่าเราห่วงลูกเรา ถ้าเกิดเด็กโดนไฟดูดจะเป็นอย่างไร แวบแรก ถ้าเปิดร้องได้ก็จะได้คิดว่าจะดี เริ่มคิดว่าสัตว์ตัวหนึ่งที่ลอยน้ำได้ ในกะละมังมีทั้งอุลตราแมน ทั้งสัตว์ประหลาด แล้วก็เปิด เราก็เลือกเปิดเพราะพอนึกถึงเปิดก็นึกถึงน้ำ ก็ออกมกลายเป็นเปิดลอยน้ำ”

หลังจากได้ไอเดียหลังเชปแล้ว อ.อุทิศก็คิดหาทางผลักดันให้จินตนาการกลายเป็นความจริง ยิ่งได้เห็นชาวคนถูกไฟฟ้าดูดเสียชีวิตแล้ว ก็ยิ่งต้องหาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องนี้เพิ่มเติม จนทราบว่า ไฟฟ้ารั่วในน้ำกับบนดินแตกต่างกัน

“ไฟรั่วในน้ำกับบนดินคนละทฤษฎีกัน เราก็เริ่มศึกษาหลักการดูด หลักการขีด ว่าเงื่อนไขมันมีอะไรบ้าง ปกติถ้าเราเช็คเรื่องพวกนี้เราจะดูขั้วของวัดไฟเป็นหลัก ซึ่งโดยหลักความเป็นจริงแล้ว ขั้วของวัดไฟเป็นต้นแค่ออกว่าเส้นไหมมีไฟ เส้นไหมไม่มีไฟ แต่หลักการตรวจสอบไฟดูด ไฟรั่ว มันจะละเอียดอ่อนกว่านั้น เนื่องจากว่า ไฟดูด ไฟรั่ว ต้องดูที่

ก๊าบ ก๊าบ เตือนภัย ยัง ‘ไฟแรง’ อยู่

แรงดันต่ำเลย แล้วคลื่นไฟฟ้ามันจะแผ่ออกไป เป็นลักษณะคล้ายๆ น้ำตก คือ จะค่อยๆ เรื่อยลง ถ้าเราไปโดนช่วงที่มีแรงกระจายแรกๆ ถ้าเราจับก็จะถอยห่าง แต่ปัญหาคือ ถ้าเราไปโดนช่วงที่มีแรงกระจาย ยิ่งในน้ำลึก ช่วงแรกจะไม่รู้สึกอะไรเลย แต่พอรู้สึกปึบมันจะช๊อตแล้วก็อาจเสียชีวิตได้”

ดังนั้นเปิดน้อยจึงถูกออกแบบให้ตรวจจับแรงดันไฟฟ้าได้ตั้งแต่ 1.5 โวลต์ หรือเทียบเท่ากับไฟฉายหนึ่งก้อนเท่านั้น กำลังไฟเพียงเท่านี้ไม่เป็นอันตรายแน่นอน

หลักการทำงานหลักๆ คือ ให้เปิดจุ่มขา (สายไฟ) ลงในน้ำ แล้วลวดตะแวนหกระแสไฟฟ้าไว้ ลักษณะของคลื่นสนามไฟฟ้าจะมีลักษณะคล้ายแถบสายรุ้ง หากเปิดครอบหนึ่งแถบก็เปล่งแสงและส่งเสียงดัง หากครอบลิกไปอีกแถบจะส่งเสียงดังกว่าเดิม

“เช่นในกะละมังนี้มีไฟรั่วอยู่ เราก็ทปุมเปิดจะเห็นไฟกะพริบ พอปล่อยเปิดลงน้ำ ถ้ามีกระแสไฟ เปิดก็จะร้อง ยิ่งใกล้ก็จะยิ่งดัง เพราะรู้ว่า

ตรงไหนมีไฟ เราเสี่ยงไปทางอื่น ก็จะปลอดภัยไม่เป็นอันตราย ถ้าเราเดินลุยน้ำ ก็ให้ต่อขาเปิดลงลึกลงๆ ย้ำว่าอย่าทำให้ลิกถึงพื้นดินเลย เพราะไฟอาจจะมีอยู่ในพื้นดินได้”

กฤษดา สมทรัพย์ นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ภาควิชาวิศวกรรมไฟฟ้า หนึ่งในจิตอาสาและผู้ร่วมอุดมการณ์เปิด เปิดเผยถึงสิ่งที่ตนได้รับจากการเข้าร่วมโครงการนี้

“อันคันแรกคือได้ความรู้ในศาสตร์ของรังแรงประโยชน์ของมันที่มีต่อสังคม ชั้นแรกก็คิดทำก็เพื่อสังคม ประโยชน์เต็มๆ อยู่ที่สังคม ใจหทัยแรกคือทำอย่างไรเราจะลดอัตราการเสียชีวิตจากไฟฟ้รั่วที่เขาไม่ตั้งใจให้มันเกิดขึ้นเขาโดนโดยที่เขาไม่รู้ตัว”

ด้าน อ.อุทิศ สุขสวัสดิ์ แนะนำคนรุ่นใหม่ที่มีความถนัดด้านต่างๆ ให้ออกมาแสดงผลงานเพื่อส่วนรวมไปเลยดีกว่า

“ผมอยากให้เด็กๆ รุ่นต่อไปรู้ว่า เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ขึ้น อย่าไปกลัวแล้วน่าจะทวมบ้านเราใหม่ ให้คนที่มีความรู้ความสามารถ ลงองัดความรู้

ความสามารถของคุณออกมาช่วยคนอื่นดูบ้าง ผมเองก็มีความรู้เรื่องไฟฟ้า ลูกศิษย์ผมก็รู้เรื่องไฟฟ้า ผมก็อยากเอาความรู้มาทำของง่ายๆ เพื่อช่วยชีวิตคนในยามเกิดเหตุได้”

ตั้งแต่หน้าสภามาเปิดน้อยได้แหวกว่ายสายชลไปหลายพื้นที่ มีหน่วยงานมากมายต้องการเลี้ยงดูเจ้าเปิดน้อยนี้ทั้งทหาร ตำรวจ แพทย์ และอาสาสมัครทั่วไป โดยไม่ต้องควักเงินจ่ายสักสตางค์เดียว ตามนโยบายเปิดที่ว่า “คนจ่ายจะไม่ได้เปิด คนได้เปิดจะไม่ต้องจ่าย”

และนี่คือบทพิสูจน์สำคัญว่า ของฟรีที่ดียังมีในโลก ผู้ใช้ต่างบอกเป็นเสียงเดียวกันว่า “เปิดน้อยเตือนภัยได้จริง” และสร้างความเชื่อมั่นว่าเปิดน้อยเป็นที่พึ่งพาได้